สารบัญ

	หน้า
วัตถุประสงค์	1
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1
แนวทางการกำจัดขยะของโรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน	1
การแยกขยะและการจัดภาชนะรองรับขยะ	2
ลักษณะของถังขยะที่ถูกต้อง	2
การบริหารจัดการและการดำเนินงาน	2
บทบาทหน้าที่	3
เส้นทางการเคลื่อนย้ายขยะ	3
ระยะเวลาการเก็บขยะ	4
แผนผังเส้นทางการเคลื่อนย้ายขยะ	5
การแบ่งประเภท ชนิด และวิธีกำจัดขยะอันตราย	6

คู่มือการกำจัดขยะ

โรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน
อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี

คู่มือกำจัดขยะ โรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน

<u>วัตถุประสงค์</u>

1.เพื่อไม่ให้มีขยะตกค้าง

2.เพื่อให้มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม

3.เพื่อไม่ให้ขยะติดเชื้อและขยะอันตรายส่งผลกระทบต่อชุมชน

4.เพื่อลดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

5.เพื่อประหยัดงบประมาณในการกำจัดขยะ

<u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u>

จุดปฏิบัติงานทุกจุดในโรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน

<u>แนวทางการกำจัดขยะของโรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน</u>

1. การจำแนกประเภทขยะ โรงพยาบาลโป่งน้ำร้อนจำแนกประเภทขยะเป็นดังนี้

1.1 ขยะในส่วนของหน่วยบริการในโรงพยาบาล แบ่งประเภทดังนี้

1.1.1 ขยะทั่วไป ได้แก่ขยะที่ไม่มีการปนเปื้อนสิ่งสกปรกปรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วย เป็นขยะที่ได้คัดแยกขยะติดเชื้อ ขยะอันตราย และขยะ RECYCLE ออกไปแล้ว เช่น กระดาษ เศษวัสดุเหลือใช้ในสำนักงาน, ผ้า, ใบไม้,ขยะจากเตียงผู้ป่วย,เศษผัก,เศษอาหาร เป็นต้น

1.2.2 ขยะอันตราย ได้แก่

1.2.2.1 ขยะอันตรายจากครัวเรือน(ทั้งโรงพยาบาลและบ้านพัก) ได้แก่ แบตเตอรี่แห้ง หลอดฟลูออเรสเซน กระป๋องสเปรย์หรือกระป๋องอัดความดันต่างๆ เป็นต้น

1.2.2.2 ขยะอันตรายจากโรงพยาบาล

- ภาชนะบรรจุเคมีในการผลิตยา
- ขวดยา,หลอดยาฉีด
- ยาหมดอายุ ได้แก่ วัคซีน ยาทั่วไป ยาปฏิชีวนะ ยาเคมี
- ปรอท
- วัสดุอุดฟัน

1.3 ขยะติดเชื้อ แบ่งเป็น 3 ประเภทได้แก่

1.3.1 ขยะติดเชื้อทั่วไป ได้แก่ขยะที่มีการปนเปื้อนสารคัดหลั่งของผู้ป่วย และสามารถเผาไหม้ได้ เช่น ผ้าก๊อซ, สำลี และวัสดุการแพทย์อื่นๆ, เศษชิ้นเนื้อปรือชิ้นส่วนอวัยวะของผู้ป่วย เป็นต้น

1.3.2 ขยะติดเชื้อที่เป็นสารน้ำ ได้แก่ น้ำจากการคลอด การล้างแผล การผ่าตัด ล้างท้อง การสวน เป็นต้น

1.3.3 ขยะติดเชื้ออันตราย ได้แก่ เข็ม, ใบมีด, แผ่นสไลด์, Lancet, หลอดหรือขวดแก้วจากการเลี้ยงเชื้อ เป็นต้น

1.4 ขยะ Recycle แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1.4.1 กระดาษ

1.4.2 พลาสติก

1.4.3 โลหะ

1.4.4 แก้ว

<u>การแยกขยะและการจัดภาชนะรองรับขยะ</u>

1. ขยะทั่วไปใส่ในภาชนะมิดชิดไม่รั่วซึมที่มีถุงพลาสติกสีดำรองรับด้านใน

1.1 บริเวณในส่วนของการให้บริการที่เป็นงาน/ฝ่าย และบริเวณทางเดินเชื่อมอาคาร จะเป็นถังขยะชนิดเปิด-ปิด โดยการเหยียบหรือใช้มือผลักก็ได้ตามความเหมาะสม ทำด้วยพลาสติกหรือแสตน-เลส และให้หมายรวมถึงขยะที่จัดเป็นกระโถนของแผนกผู้ป่วยนอก และแผนกผู้ป่วยในด้วย จำนวนถังขยะในแต่ละหน่วยงานให้จัดตามความเหมาะสม

1.2 บริเวณในส่วนของทางเดินรอบโรงพยาบาลและบ้านพัก จะเป็นถังขยะพลาสติกขนาดใหญ่ตั้งไว้ตามทางเดินเป็นระยะ เปิด-ปิดโดยใช้มือ

2. ขยะอันตราย ใส่ในภาชนะมิดชิดไม่รั่วซึมที่มีถุงสีส้ม หรือ สีอื่น (ไม่รวมถึงสีน้ำเงิน สีเขียว และเหลือง)รองรับด้านใน หน่วยปฏิบัติงานต่างๆ ให้บริหารจัดการแยกขยะอันตรายของตนเองตามชนิดของขยะอันตรายที่มี หากมีจำนวนไม่มากอาจไม่จำเป็นต้องมีถังขยะแยก แต่ถ้ามีขยะอันตรายเกิดขึ้นให้นำใส่ถุงแล้วนำไปไว้ที่จุดพักขยะที่โรงพยาบาลจัดไว้ให้

3. ขยะติดเชื้อ ใส่ในภาชนะมิดชิดไม่รั่วซึมที่มีถุงสีแดงรองรับด้านใน

3.1 ขยะติดเชื้อทั่วไป ซึ่งจะเป็นขยะที่มาจากจุดบริการผู้ป่วยต่างๆ เช่น OPD, ER,OR,LR,LAB.,WARD รวมถึงขยะในห้องน้ำด้วย หน่วยปฏิบัติงานต้องจัดถังขยะให้มีจำนวนตามความเหมาะสม

3.2 ขยะติดเชื้อที่เป็นสารน้ำให้แยกภาชนะต่างหาก เพื่อนำไปเทลงระบบบำบัดน้ำเสีย

3.3 ขยะติดเชื้ออันตรายของมีคม แยกใส่ในภาชนะต่างหาก มิดชิด ไม่รั่วซึม แล้วนำไปเก็บที่ห้องเก็บขยะอันตราย เพื่อรอการส่งบริษัทกำจัด

4. ขยะ Recycle ใส่ในภาชนะสีต่างๆ ดังนี้

- กระดาษ ใส่ถังขยะสีเหลือง
- พลาสติก ใส่ถังขยะสีเขียว
- โลหะ ใส่ถังขยะสี แดง
- แก้ว ใส่ถังขยะสีน้ำเงิน

4.1 หน่วยปฏิบัติงานต่างๆ ให้บริหารจัดการแยกขยะRECYCLE ทั้ง 4 ประเภท อาจไม่จำเป็นต้องมีถังขยะแยกไว้ แต่เมื่อมีขยะให้นำไปเก็บที่ห้องพักขยะ RECYCLE ที่จัดไว้ให้

4.2 บริเวณทางเดินทางเชื่อมอาคาร จัดเป็นถังขยะแยกสีไว้สาธิตให้ผู้รับบริการ จำนวน 1 จุด

4.3 บริเวณบ้านพักเจ้าหน้าที่ จัดถังขยะ RECYCLE ไว้ ตามจุดต่างๆ สำหรับผู้ที่พักอยู่ในโรงพยาบาลนำมาทิ้ง

<u>ลักษณะของถังขยะที่ถูกต้อง</u>

1.คงทน ไม่รั่วซึม

2.มีฝาปิด

3.มีขาตั้งสูงจากพื้น

<u>การบริหารจัดการและการดำเนินงาน</u>

ระดับโรงพยาบาล

1.ประกาศเป็นนโยบายเรื่องการกำจัดขยะของโรงพยาบาล

2.สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานต่างๆ เช่น ถังขยะ วัสดุที่จำเป็น หรือค่าบริหารจัดการอื่นๆ เป็นต้น

ระดับจุดปฏิบัติงาน/งาน/ฝ่าย

1.จัดหาภาชนะรองรับขยะ ทั้งจุดปฏิบัติงานบริการผู้ป่วย และไม่ได้บริการผู้ป่วย ให้จัดถังขยะสำนักงาน ขยะติดเชื้อ และขยะอันตราย สำรับขยะ RECYCLE ให้จุดปฏิบัติงานคัดแยกแล้วนำไปไว้ที่พักขยะ

<u>บทบาทหน้าที่</u>

1. พนักงานประจำตึก มีหน้าที่ในการดูแลการจัดเก็บขยะ โดยให้ดำเนินการดังนี้
   1.1 เบิกถุงขยะ เชือกมัดขยะ ที่มีสีตามประเภทของขยะ
   1.2 เขียนชื่อหน่วยงานที่เป็นเจ้าของถังขยะที่ถุงขยะติดเชื้อ
   -เป็นผู้เก็บขยะทั่วไป ไปไว้ในภาชนะรวม เพื่อรอพนักงานขนขยะ
   -ขยะจากตึกผู้ป่วนอกทั้งหมด จากหน่วยงานที่ตั้งอยู่ที่อาคารโรงพยาบาลหลังเก่า และจากคลินิกพิเศษ นำมาไว้ที่จุดรวมหน้าห้องน้ำคนพิการ
   -ขยะจาก LR/OR นำไปรวมที่ถังพักทางเดินหนีไฟของห้อง
   -ขยะจากตึกผู้ป่วยในหญิง นำไปรวมที่ถังพักขยะท้ายตึก
   -ขยะจากตึกผู้ป่วยในชาย นำไปรวมที่ถังพักขยะท้ายตึก
   -ขยะจากโครงครัว หน่วยจ่ายกลาง, ซักฟอก พนักงานนำขยะไปทิ้งที่ ที่พักขยะทั่วไปด้านท้ายตึกผู้ป่วยในชาย
   - ขยะจากตึกผู้ป่วยใน นำขยะไปทิ้งที่จุดพักขยะหลังตึกผู้ป่วยใน
   1.3 รวบรวมขยะอันตราย ไปไว้ที่จุดพักขยะอันตราย
   1.4 รวบรวมสารน้ำจากการคลอด, ผ่าตัด, การสวน, ล้างท้อง, ล้างแผล เทลงระบบบำบัดน้ำเสียในจุดที่จัดทำไว้ให้ได้แก่
   - ห้องผ่าตัด, ห้องคลอด เทลงชักโครกที่จัดไว้บริเวณห้องคลอด
   - แผนกผู้ป่วยนอก, ห้องฉุกเฉิน เทลง MANHOLE หลังห้องยา
   - ตึกผู้ป่วยใน 1 เทลง MANHOLE ท้ายตึก
   - ตึกผู้ป่วยใน 2 เทลง MANHOLE หน้าตึก
   1.5 นำรกไปทิ้งที่สถานที่กำจัดรก
   1.6 ดูแลถังขยะ ล้าง และเป็นผู้เปลี่ยนถุงขยะใบใหม่
2. พนักงานจัดเก็บขยะภายในหน่วยบริการโรงพยาบาล(ลูกจ้างที่จ้างมาเพื่อการนี้โดยเฉพาะ) มีหน้าที่
   2.1 จัดเก็บถุงขยะทั่วไปที่พนักงานประจำตึกนำมารวมไว้ที่ถังขยะพัก ไปยังสถานที่พักขยะทั่วไป
   2.2 รวบรวมและจัดเก็บขยะติดเชื้อจากทุกจุด ไปยังสถานที่พักขยะติดเชื้อ
   2.3 ทำความสะอาดรถเข็นขยะ
3. พนักงานจัดเก็บขยะภายนอกหน่วยบริการ คือถังขยะทั่วไปที่ตั้งอยู่บริเวณรอบโรงพยาบาล มีหน้าที่
   3.1จัดเก็บถังขยะจากซุ้มที่วางขยะทั่วไป ไปไว้ที่ ที่พักขยะทั่วไป เพื่อรอเทศบาลมารับไปกำจัด
4. ผู้ปฏิบัติงานทุกคน มีหน้าที่แยกทิ้งขยะอย่างถูกต้อง
5. หัวหน้างาน/หัวหน้าฝ่าย มีหน้าที่ดูแล ควบคุมกำกับ ประเมิน ให้ทุกคนปฏิบัติอย่างถูกต้อง

<u>เส้นทางการเคลื่อนย้ายขยะ</u>

1.ขยะจากตึกผู้ป่วยนอก อาคารPCU และทันตกรรม และตึกผู้ป่วยในหญิง เคลื่อนย้ายไปตามเส้นทางและออกทางท้ายตึกผู้ป่วยในหญิง ไปที่ที่พักขยะ

2.ขยะจากตึกผู้ป่วยในชาย เคลื่อนย้ายไปลงท้ายตึก ไปที่ที่พักขยะ

3.ขยะจากโรงครัว ซักฟอก หน่วยจ่ายกลาง เคลื่อนย้ายไปตามทางออกที่ด้านหน้าห้องประชุม 2 ไปที่ที่พักขยะ

<u>ระยะเวลาการเก็บขยะ</u>

1.ขยะจากจุดบริการภายในโรงพยาบาล เก็บวันละ 2 ครั้ง โดยไม่ให้ตรงกับเวลาของการให้อาหารผู้ป่วย และการส่งอุปกรณ์นึ่ง

เช้า เวลา 08.00 น.

บ่าย เวลา 14.00 น.

2.ขยะภายนอกจุดบริการ เก็บวันละ 1 ครั้ง ตั้งแต่เวลา 14.00 น. เพื่อรอให้เทศบาลมาเก็บตอนเช้าวันรุ่งขึ้น

แผนผังเส้นทางการเคลื่อนย้ายขยะ

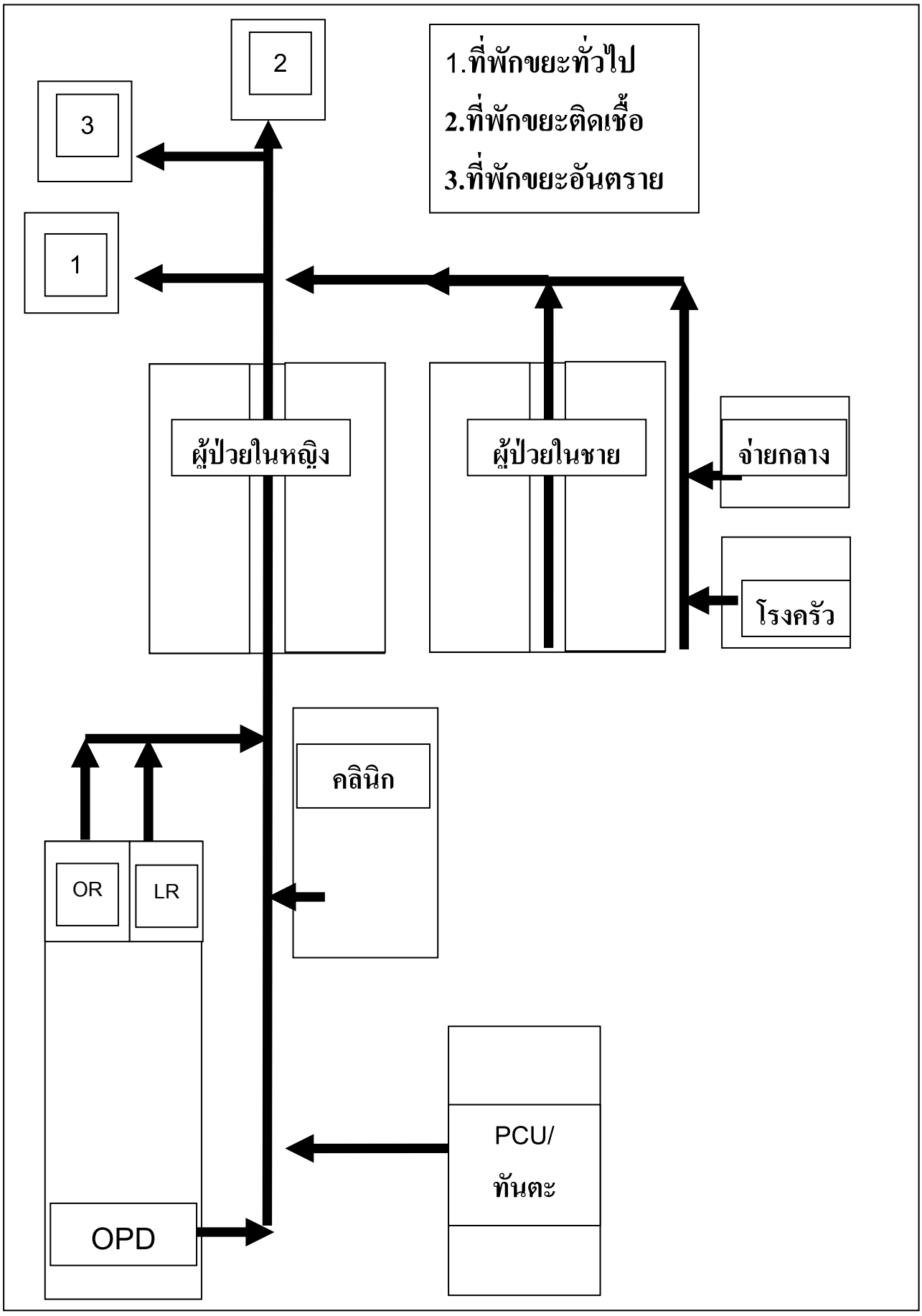

การแบ่งประเภท ชนิด และวิธีกำจัดขยะอันตราย ของโรงพยาบาลโป่งน้ำร้อน

ประเภทขยะอันตราย	ชนิดของขยะอันตราย	แหล่งกำเนิด	วิธีการกำจัด
1.ขยะอันตรายจากครัวเรือน(ทั้งโรงพยาบาลและบ้านพัก)	1.1 แบตเตอรี่แห้ง 1.2 หลอดฟลูออเรสเซน 1.3 กระป๋องสเปรย์หรือกระป๋องอัดความดันต่างๆ	- สำนักงานในโรงพยาบาล - บ้านพัก	- เก็บไว้รอส่งเทศบาลกำจัด
2.ขยะอันตรายจากโรงพยาบาล	2.1 ภาชนะบรรจุเคมีในการผลิตยา	- ฝ่ายเภสัชฯ	- ส่งเทศบาล
	2.2 ขวดยา,หลอดยาฉีด	- ฝ่ายเภสัชฯ	- ส่งบริษัทกำจัด
	2.3 ยาหมดอายุ - วัคซีน - ยาทั่วไป - ยาปฏิชีวนะ - ยาเคมี(รพศ.ส่งมากับผู้ป่วย)	 -PCU,ER,ฝ่ายเภสัชฯ -ฝ่ายเภสัช -ฝ่ายเภสัชฯ -ฝ่ายเภสัชฯ	 - เผา - ละลายน้ำ - เผา - ส่งกลับ รพศ.
	2.4 ปรอท	-กลุ่มงานการพยาบาล	- รอส่งเทศบาลกำจัด
	2.5 วัสดุอุดฟัน	-ฝ่ายทันตะ	- จำหน่ายบริษัทรับซื้อ

ภาชนะรองรับขยะภายในโรงพยาบาล

ขยะทั่วไป

ขยะติดเชื้อ

ขยะติดเชื้อของมีคม

ลักษณะถุงขยะติดเชื้อ

การแต่งกายผู้จัดเก็บขยะ